

Drie 'vulstukjes'

Tijdens zijn ziekte heeft ons mederedactielid Rob Butterman, in leven gemeente-archivaris van Wijk bij Duurstede, drie 'vulstukjes' ingeleverd voor toekomstige nummers waarin een pagina over zou zijn. Nu hij is overleden (zie nr 4, 1990), plaatsen wij deze stukjes tegelijk. Tot de geestelijke nalatenschap van Rob Butterman behoort ook zijn (onvoltooide) doctoraalscriptie over het stadsbestuur van Wijk bij Duurstede in de tweede helft van de 17de eeuw. Deze hopen wij binnenkort uit te geven. De leden van onze vereniging zal dan een exemplaar worden toegezonden.

Kostverloren in Wijk bij Duurstede

De naam Kostverloren komt op meerdere plaatsen in Nederland voor. Over het algemeen was hij verbonden met stukken land van slechte kwaliteit, die weinig opbrachten en waaraan alle moeite dus tevergeefs besteed was. Ook in Wijk bij Duurstede is de naam bekend. Hij is gegeven aan het bolwerk, dat stond op de hoek van de vestingwal rondom de stad, op het punt waar de noord-zuid lopende wal overging in de west-oost lopende, juist ten noord-westen van het kasteel. Kostverloren was een fors torenbolwerk, waarvan niet duidelijk is wanneer het is verdwenen. De fundamenten zijn waarschijnlijk nog te vinden. Het bolwerk moet zijn naam ontleend hebben aan een nabijgelegen stuk grond van slechte kwaliteit. Dat vlakbij de toren inderdaad zo'n stuk grond lag, blijkt uit een besluit van de magistraat (stadsbestuur) van Wijk bij Duurstede, genomen op 4 februari 1639¹. De magistraat gaf die dag aan Johan Frederiksz. van Isendoorn - die het jaar tevoren tot schout van de stad was benoemd - in erfpacht uit: "... 't moras of onlandt tusschen de casteelbrugh ende het Costverlooren; aen d'een sijden casteels-bolwerck ende aen d'ander sijden de stadsmuer..."

Het land was dus niet alleen van slechte kwaliteit; het was moeras, drassig. Tegen een jaarlijkse vergoeding van 10 stuiver mocht Van Isendoorn "...van het voors. onlandt ... maecken een hof, visscherije ende wat hem vorder wel sal gevalen..."

Het stadsbestuur bepaalde nog wel, dat in geval van nood de grond weer ten dienste van de stad gebruikt kon worden - de tachtigjarige oorlog was tenslotte nog niet voorbij. Dit is echter niet voorgekomen en het stuk land moet nog lange tijd door 'onsen scholtus ende sijnen erven' gebruikt zijn.

---

1. Gemeente Wijk bij Duurstede, Stadsarchief 1300-1810 nr. 51 (notulen magistraat) deel D, folio 179v.